

INTEGRACIÓ LABORAL DE PERSONES AMB DISMINUCIÓ A L'EMPRESA PRIVADA.

Institut Municipal de Disminuïts. Ajuntament de Barcelona.

Coincidint amb el desè aniversari de la promulgació de la Llei d'Integració Social dels Minusvàlids (LISMI), l'Institut Municipal de Disminuïts de l'Ajuntament de Barcelona (IMD) va encomanar un estudi sobre l'actitud de l'empresa privada, pel que fa als contractes de persones amb disminució, a la Fundació Bosch i Gimpera i al Master d'Intervenció Ambiental de la Universitat de Barcelona, sota la coordinació de l'IMD. Es va portar a terme entre els mesos de gener i juliol de 1992.

L'estudi ha estat realitzat per Emilia Moreno i Sergi Valera sota la supervisió d'Enric Pol. L'Assessorament tècnic ha estat a càrrec de Joan Guàrdia. Han participat en el treball de camp:

Alex Cabré, Marta Castanyer, Esteve Espelt, M^a, Eugènia Flors, Mercedes Franco, M^a, Carmen González, Carmen de la Madrid, Gemma Marzal, Sandra Orsola, Ignasi Pardo, Núria Sierra i Bartomeu Vidal.

Aquest estudi volia analitzar les actituds d'un conjunt d'empreses sobre el tema de la integració de les persones amb disminució, analitzar la disponibilitat de les empreses pel que fa a aquest tema, estudiar la situació actual de les persones amb disminució dintre l'empresa privada i elaborar una base de dades.

Procediment metodològic

Per tal d'assolir els objectius proposats, s'ha seguit un procediment metodològic per l'elaboració d'un qüestionari

i d'una fitxa d'observació com instruments de recollida de dades; també s'ha fet un seguiment en la passació d'aquests instruments i en l'anàlisi posterior i, per últim, en la confecció d'una base de dades amb suport informàtic.

Univers mostra

Partint com a primera població referencial del conjunt format pel total d'empreses ubicades a Barcelona, s'ha procedit a definir la població en funció de criteris que delimiten l'àmbit d'actuació del comitent pel que fa a la demanda plantejada. Aquests criteris són:

– Empreses privades, ubicades totalment o parcialment dins els límits territorials de la ciutat de Barcelona.

– Empreses amb més de 50 treballadors.

Els valors tècnics d'identificació mostrals són els següents:

Volum: 734 empreses

Nivell de confiança: 95%

Precisió: +/- 0,904% en el cas de màxima incertesa ($p=q=0,5$) i amb població finita de volum conegut.

Això vol dir que el percentatge d'incidència de la nostra mostra se situa, per exemple, en un 40%; a la població de referència definida aquest percentatge fluctua entre un 39,096% i un 40,904 amb una probabilitat d'encertar del 0,95.

Pel que fa a la variable-filtre cal dir que en el cas que les empreses manifestessin tenir contractat personal amb disminució, s'exigia la presentació dels cer-

tificats corresponents. Si no es complia aquest requisit, calia optar per alguna altra de les opcions requerides en la pregunta.

Passació

S'ha comptat amb un equip de 12 estudiants de Psicologia de segon i tercer cicle que, prèviament formats, han efectuat la passació de qüestionari. Primerament l'empresa rebia una notificació per carta de la realització de l'estudi, que demanava la seva col·laboració. Posteriorment es van assignar les empreses als enquestadors, que concertaven l'entrevista personalment.

Per assegurar al màxim que la persona enquestada pogués respondre en nom de l'empresa a la informació sol·licitada, es va optar per dirigir la carta de presentació a qui n'era el màxim responsable, instant-lo perquè, en el cas de no poder omplir personalment l'enquesta, delegués aquesta responsabilitat a una altra persona amb plenes competències i coneixements. Per tant, tots els qüestionaris estan omplerts pel màxim responsable de l'empresa o per la persona directament delegada per ell.

Característiques tècniques de l'anàlisi dels resultats

L'anàlisi de resultats s'ha efectuat mitjançant el programa estadístic SPSS/PC+ (versió 4.0) i les gràfiques s'han elaborat mitjançant el programa Harvard Graphics (versió 3.2.).

En general, el tractament estadístic s'ha basat en l'aplicació de proves de caràcter qualitatiu (Chi-Quadrat) i de caràcter no paramètric, per avaluar les característiques de les variables definides amb escales ordinals.

Resultats

Referent a les actituds, podem dir que un 82'6% de les empreses enquestades creuen que les persones amb disminució són persones com qualsevol altres i un 88'3% creuen que la disminució no és igual a la incapacitat global.

Tot i així, un 49,8% opina que la imatge física d'un disminuït és un handicap per a la integració laboral (taula 1).

El 50'4% de les empreses no s'ha plantejat mai la possibilitat de contractar persones amb disminució, encara que un 20'4% en té contractat en l'actualitat i un 19'8% s'ho ha plantejat però encara no ho ha fet.

Coneixement i acompliment de la LISMI

Quant al coneixement de la legislació que regula la integració de les persones amb disminució al món laboral, l'aspecte més clarament conegut per les empreses enquestades es refereix a l'obligatorietat de cobrir un mínim del 2% de la plantilla amb persones amb disminució, mentre que el més desconegut és el que fa referència a la LISMI. Malgrat tot, només un 6'5% de les empreses enquestades compleix amb aquesta normativa.

Taula 1

Plantejaments	Desacord	Indiferent	Acord
Són persones com altres qualsevol	15,6%	1,8%	82,6%
Disminució és igual a incapacitat global	88,3%	2,2%	9,5%
Són persones difícils de tractar	52,7%	13,0%	34,2%
La idea que socialment tenim no és un handicap	51,0%	3,7%	45,3%
La imatge física és un handicap	40,9%	9,3%	49,8%
No han rebut la mateixa formació	37,1%	13,1%	49,7%
Tenen oportunitat d'adquirir experiència prèvia	54,9%	7,2%	37,8%

Taula 2

Empreses enquestades	Total plantilla fixa	Places que haurien d'estar cobertes per persones amb disminució
734	185.552 persones	3.711 persones
Plantilla coberta actualment per persones amb disminució	Llocs que queden pendents per cobrir per persones amb disminució	
1.027 persones	2.791 persones	

Segons aquesta línia, els resultats d'aquest estudi ens indiquen que els volums totals actuals de contractació es mouen en les xifres que veiem a la taula 2.

Pel que fa a les preferències de contractació segons el tipus de disminució, les empreses enquestades tenen preferència per les persones amb disminució física, seguit de persones amb disminució sensorial i en últim lloc les persones amb disminució psíquica.

Els llocs que ocupen preferentment les persones amb disminució responen a tasques d'administració i producció, amb els càrrecs d'administratiu o peonatge.

L'experiència de la integració

Cal constatar que l'experiència de la integració de les persones amb disminució dins d'empreses ordinàries és totalment positiva.

En aquesta línia podem dir que el 83'2% de les empreses enquestades considera que la producció d'una persona amb disminució dins l'empresa és totalment positiva, de la mateixa manera que un 88% opina que les persones amb disminució s'adapten bé al lloc de treball i un 92'2% dels enquestats diu que s'adapten molt correctament a la normativa de l'empresa.

Pel que fa a la relació social dins l'entorn laboral, el 85'4% de les empreses manifesta que la relació de les persones amb disminució amb els companys de treball no presenta cap problema, com tampoc en presenta la relació amb els càrrecs superiors (89%).

Barreres arquitectòniques

Quant a les barreres arquitectòniques existents a les empreses enquestades, els resultats denoten que:

- Només un 3'8% de les empreses resulten absolutament accessibles.
- Un 50'1% de les empreses resulten accessibles des de l'exterior, bé per l'entrada principal o per una d'alternativa.
- Respecte a la mobilitat horitzontal, un 60'2% presenten barreres arquitectòniques (graons, amplada de porta no adequada, etc.)

Taula 3
Aspectes de la valoració

	+	Indiferent	-
Producció	83,2%	13,0%	3,1%
Adaptació al lloc de treball	88,0%	9,9%	2,1%
Rel. socials amb companys	85,4%	11,0%	3,7%
Adaptació a l'espai físic	88,5%	9,9%	1,6%
Rel. amb càrrecs superiors	89,0%	8,9%	2,1%
Adap. normativa de l'empresa	92,2%	6,8%	1,0%
Adap. cultura organitzacional	90,1%	7,0%	2,1%
Integració òrgans participació	74,2%	16,3%	9,5%
Valoració global experiència	88,6%	6,8%	4,7%

Institut Municipal de Disminuïts. Ajuntament de Barcelona.

- Pel que fa a la mobilitat vertical, un 58'7% no tenen ascensor o aquest no compleix les normes d'accessibilitat.

- L'aspecte més deficitari és el condicionament dels serveis sanitaris: un 83'2% de les empreses no els tenen habi-

litats (amplada porta no adequada, mobilitat interior, WC no adequat, etc.) ni compten amb el mobiliari ni complements adients.